Контрольный экземпляр

МАССАВА А—КОММУНИСТИЧЕСКИ СУББОТНИКЕ!

Массе а мехкий пропетареш, вІашгарІкхета!

СЕРАН

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера деиз ★ ШОАТТА, 15 ФЕВРАЛЬ, 1986 ШУ. ★ № 20 (7211). ★ Мах 3 кеп.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиуме

БЕРАШТА—ТОВАРАШ

12 феврале РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума заседани хиннай.

Цига дийцад 1984 шера 24 маера «РСФСР-е беран ассортиментах доьла товаршан тоьлад дуккагІа хьалаг» дацца РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума социан кхоачашбара леламах долла дош.

Белгалдаккхий, ц1у дешкье Российски Федераце белгталара долх беш хилар. Уьш тІехьхьарча шин шера цхьадола берий товаршан тоьлад дуккагІа хьалг. Цу цхьан ханна РСФСР яйгача промышленноста Министерства, РСФСР текстильни промышленноста Министерства, РСФСР моттигерча промышленноста Министерства, дуккхача автономни республикай Министрий Советаша, хьалха депутатий краевой областнойи Советий , исполнительни комитеташа дизза ГІулакхан чакхдаьхадац из социан кхоачашбара. Цу хІамай дуккхача лоарХІамегІарча тайпанна 1985 шереи цхьаЙтаталгІеб яйтилеткаи план кхоачашбьяьнн.

Верхий товарани арахецила тоьлад доккхача дешкье ехьадет предприятеша реконструкци яран уж техническ кхы тІа а кийчьяр ярош, технологически процессашта механизашни автоматизаци яра болх во беш хилар бахьан долаш. Лерттіа де дезар дьадан беранта лаьрхІача хІамай дакал оьлангара дена товарца. цар ассортимент шерьярш кердашкхаран.

Дуккхача моттигерча Советаша дизза ГІулакхан чакхдаьхадац болххоштеи ГІулакхерча нахан хиланза дарггоана социально-бытовой хьалаш хилийтара. чуІа ц1еношт дешна даха ха йоацача берий учреждеши хьалъяра.

РСФСР Лакхехьарча Советя Президиуме дуккха министерстваш, халкъа депутатий моттигера Советаш денхарийла яьй белгалдаккхамбоацаран Дадаларга тІадеродаь дизза ГІулакхан чакхдаьха, берий товаршан хьадеи болча кхьаьгама коллективаш хиларе бераштара лаьрхІа хІамаш дикка дукагІа арахецара тІадерзадо.

Заседане дийцад республика пачхьалхехь вахара кхьдола дешаш а.

(ТАСС).

Парте съезда накъадолхаш

КЪАХЬЕГАМА ЦІЕЙ

Номер ворхІ йолча треста Грозненски МУС управленне дикагІа лоарХІаш я «РСФСР заслуженна ГІишлойн» laa сийлен ц1а лелаеча Бабоченко Дмитрий Яковлевичга кулгалду слесарий-монтажникий бригада.

Тахан, Ерригсоюзни коммунистически субботник долча дийнахь уж къахьегаш хургба кхольча электроэнергетика. Бригадо дош денна кхьаьгама цІей цІанкха а ца хиннача тайпара хьинар айденна болх беш белгалдаккха.

Ала деза управленне мел йолча ряногазел дикагІа из «ц1ена шоатт1енга» кийчьенна хилар. Дукхха ха хьалха денз хІара сага ховра тахан ше малагІа болх беш хургба, малагІча маьхь уж балхаш хургда.

Субботнике дьаьккха алани Машара фонде дІачулургда бригадо.

СУРТА ТІА: Д. Бабоченко бригада.

С. АЛИХАНОВА сурт.

Грозный

Парте XXVII съезда хетадь Ерригсоюзни коммунистически субботник долхийчьа толамашца белгалдаккха дош денна.Нохч - ГІалгІайчен столица город Грозне кхъьегаамхошца. Из дизза хкоачашдара хьалхе кийчо йиар городерга промышленни предприятей, гІишлон, транспортни, ишшта кхьча организацеи коллективаша. Тахан комунистически субботнике дакъа ловцаш ва городера 244500 гаргта сар. Царех цюай массазарча балла моттиге къахьегаш па тайп-тайпарча профессех вола 71 зоар сар.

Кхыча деношкарчуьл дуккхаГІа а ец, тахан хьаргьял 4,6 миллион сома маьха товарни продукци, 600 зоар сом мах бола хьалъэ эпна товараш. Коммунистически субботник ча тоташ а арахецаргьял 1.2 миллион сома маьха тайп-тайпарча продукци. 110 зоар тонн хьалъэ боахама мовьхьаи дІахьоргда.

Грознерча къахьегамхоша 15-ча феврале шоай дьаьккха 185 зоар сом алани машара фонда юкъъхьарца.

Малгобек

Іалъамате чІоагІа дог ГІоздьакна а волаш Малгобенски районе «ц1ена шоатгадайнахь» балха арабаннан 13650 сар. Царех къахьегаша вахте латташ ва — 10500. Вожаш ба городе, юрташка лостам бен.

Кхоьъна бийдаза, доагора, электроресурсаЙ, кхыча материалаи чотагІа къахьегаш я 16 предприяте, совхозаш, юртобахама кхыча предприятей коллективаш, 74 бригада, 1800 болхло.

Районе тахан арахецаргья тхьо зоар гаргга сома маьха тайп-тайпарча промышленни продукци. Хьалха шиЙтталгІеча пятилетка фонда юкъъхьорда ит зоар сом.

Назрань

Ерригсоюзни коммунистически субботник дог ГІоздоахча толамашца белгалдаккха уйла йолаш къахьегаш ба тахан наьсархой. Балха арабаннан 36860 сом сагІа сар. Совхозашка, юртобахама кхыча организацешна болх беш ва 1940 сар.

Къахьегама цІей долча дийнахь кхоьъна материалий, энергоресурсаЙ чотагІа болх беш я яхо предприяти, совхоз, ялхайта цех, ферме, бригада, 1400 сагІа чухьлаш хьа воацаи вола болхло.

Ерригсоюзни коммунистически субботник. Балха арабаннан 24 зоар совгІа сар. Царех 6 бІаь гаргга сар колхозашца совхозашца, къахьегаш ва.-Юртобахама техника,Й кхийнаи, желящи тоаг еш, кхаьна удобрени тувсаш, фермашка, пакъъашка достам бен ба ун.

Промышленни предприятеша цюай балха моттигашка къахьегаша вахте этгаз 5600 сар. Субботнике дакъа лоацаш ва 650 гІишлохоч. Хьинар айденна болх беш ба рейспера дешархойн, студенташи.

Тахан районе 90 зоар сом маьха промышленни продукци арахецаргьяь. ШиЙтталагІча пятилетка фонде ДІачулургда 24 зоар сом. Кхоьъна материалий чотагІа болх беш я 8 кех, бригада, ферма, 200 сар.

Гудермес

Тахан Гудермесски районе къахьегама вахте этгаз 12 зоар гаргга сар. Массарел дуккхаГІа субботнике дакъа лоацаш ба юртобахама болх беш. Промышленностен транспортеи болх беш ва 4950 сар.

Лаьрхіар кхоачашду

Республикерча мехкадаьттахошта юкъе хьалха латташ я «Старогрозьнефть» НГДУ коллектив. Январь беттта планал совгІа цо дайкнад 3000 тонн «Іаьрка дошуь» ер ригача республике заданел совгІа дьакхиар 4 зоар тонн мара доацча. Къахьегама оьсарле лаьхьара задани цхьа процент гаргга тІехьхоачашъяьй. Дикка тІехьхоачашъяьй ух беттта хьалхара декада задани а.

Кердача шера тІаийца денкаран тІехьхоачашдешна я Кеманин Анатолийн Бабунов Георгийн керте латтача цехий коллективаш.

* * *

«Союзавтоматстром» ВНПО опытно - экспериментальни завода болхлоша январь бетта итогех республикерча промышленни предприятешта юкъе хьалхара моттиг яьккхай. Заданел совгІа потребителашка ехкай итт зоар сома маьха продукци. Цуьл цІьан ахаззен дуккагІа я арахійца товарни нормативно-ц1ени продукци. Къахьегама оьсарле лаьхьара план ихо процент тІехьхоачаш а яь, цуьл чотагІа хьалй алапал совгІа ара мел хийца товарни продукци.

Уж толамаш доахача къьсетта дина болх беш белгалдаккхий Володин Владимир керте латтача механосборочни цехей вол Шунчунко Александра кулгалдеча монтажни участкаи коллективаш. Хьалха ГІишлойн а, ГІишлойн юкъе хьалхе лелаеш я Алехин Анатоле кулгалду коллектив.

* * *

«КПСС XXVII съезда — хьинареча къахьегама 27 декада»

ІхІара девизагІа социалистически яхь йоаРжальча Нохч-ГІалгІай производственни техстильно - галантерейни объединене болхлоша толаме хкоачашду шоаш уьш кердача шера тІаийца декараш.

Январь бетта планал совгІа цар маьхьа ялхайхкай 60 зоар сом мах бола товарни продукци, арохійдад ши зоар сома маьха халъэ эпна товараш.

Яхье хьалта латташ я Коблова Валентинаца кулгалдеча Урус-Мартановски филиала коллективи Хазова Татьяна Ахтаев Іабдуленен кулгалдеча трикотажни вязальни участкай коллективаша. Цхьанна смена дІаяхийтаг цар шоай норма 105 — 110 процент кхоачаш ца еш.

* * *

ДІадахача шераша хадданза тІехьаоасш хиннача Грозненски «Трансмаш» завода коллективо бубенна Дадаларга керда шу. Бетта планагІа йоаГІачул дуккагІа арахійдай йиъ зоар сома маьха товарни продукци. тІехьхоачашъяьй продукци маьхьала якхкара задани а.

Ишшта дина болх бу февраль бетта хьалхарча деношка а.

Социалистиче с к и яхье хьалха латташ я Османов Султан керте латтача резчикий бригадан Гугаев Алибека кулгалдеча слесарий - сборщикий бригадан коллективаш.

ХІара сменагІа нормаш 120—125 процент кхоачашъю цар.

ВІашагІкхетаре дакъа лаьцараша доазол дехьарча коллегашца цхьана беркате ГІулакхан леладеш хилар хьахьохкаш йола дукхха фактор йийцар. Оттаяь йоалаш латт итт мехка специалисташа дакъа лоацаш йола «Вега» яа дунен хьалъэшта юкъера йоакха проект. ФРГ-ен ГІолландеи ІилманхошЦа цхьана кийчьен ий а советски космически аппаратех цюай тайпара телескопаш орбита ч1а яхара пайда эцаш йола перепективни планаш.

Белгалдоахар, адамлен ГІулакхашца этгара интернационални йолча сферазех ц1 Ілмма хиннар. Цудухьа, ц1ена дог-ГІйла долаш волча хІара Ілмманхочун денхкар таханн а — лаьттана гонахьара арс Ілмаяра лоарлуш, бехкгохкам хеташ хилар.

Космос дунен хьалъэшта юкъе цхьана ГІулакхан леладаре историе чух, сийлдача оагІоех ц1 і я ваьна ий тиллаяр «Союз» — «Аполлон» яхача кемаша сигала бихьача наьяьхь. ВІашагІкхиттача мотте белгал ма кощенни чакхъяьнкхар кхераме, таьна ГІоргдола зуламаш доахка ГІуланх ла. Цо йоаю сихдьяьхдеи латта гергьи соаларах, лаьттан тІа чІоагІа машар оттабарх йола дог доахийла.

ВІашагІкхиЙтача Кьмий Организацне Дунен хьахьшта юкъера машара шу да ьына хьанхакйкадьча карча шеро чІоагІбе беза термоядерни катастрофа ихлара кхерамах лаьтта мукъадаргдолгах болх адамлен тешам. Саг эгтара хьалха космосе ваха 25 шу дикар белгалдаккха кийчьйи да бе-бечь мехний халънаш.

ВІарчача заманна доккха хІама долча цу событе кердача горизонташ хьайийлаш дунен Ілмана, цхьабаьнда, къьсетта боккхача бехкгохкамера муъ а по тІабилаб пуьнв. Духхьал ишта из кхетадеш леладу шоай ГІулакхан «космос — машара» яхача принципа тІедаме болча советски Ілманхоша.

ВІашагІкхетаре дакъа лаьцараша доазол дехьарча коллегашца цхьана беркате ГІулакхан леладеш хилар хьахьохкаш йола дукхха фактор йийцар. Оттаяь йоалаш латт итт мехка специалисташа дакъа лоацаш йола «Вега» яа дунен хьалъэшта юкъера йоакха проект. ФРГ-ен ГІолландеи ІилманхошЦа цхьана кийчьен ий а советски космически аппаратех цюай тайпара телескопаш орбита ч1а яхара пайда эцаш йола перепективни планаш.

Белгалдоахар, адамлен ГІулакхашца этгара интернационални йолча сферазех ц1 Ілмма хиннар. Цудухьа, ц1ена дог-ГІйла долаш волча хІара Ілмманхочун денхкар таханн а — лаьттана гонахьара арс Ілмаяра лоарлуш, бехкгохкам хеташ хилар.

Космос дунен хьалъэшта юкъе цхьана ГІулакхан леладаре историе чух, сийлдача оагІоех ц1 і я ваьна ий тиллаяр «Союз» — «Аполлон» яхача кемаша сигала бихьача наьяьхь. ВІашагІкхиттача мотте белгал ма кощенни чакхъяьнкхар кхераме, таьна ГІоргдола зуламаш доахка ГІуланх ла. Цо йоаю сихдьяьхдеи латта рг

КПСС XXVII съезда накъадолхаш

ДЕРРИГА НИЗАШ ОАРЦАГІДАХА!

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЙ ЯХЬА ОАГІУВ

КЕРДА КОТАЛОНАШ ЙОАХАРГЬЯ

ЭКОНОМИЧЕСКИ ОБЗОР

Республика ерриг индустри хьайдачча продукци маьхала яккхар 1986 шера январь беттa план 101,5 процент кхочушъяьй, планал совгІа маьхала йьккхай 1 процнекин сумма 1 миллион сом гаррга мах бола продукци. Уж толамаш довзуа довзІаш дола дахаш лаьцар мехкадьттахоша, энергетикаша, машинашъеша, йІтача, кхачаи промышленоста кхыча доаьхьй болхзоша. Республиканскин агропрома предприятеша продукци маьхала яккхара январь беттa план 108 процент кхочушйир.

Социалистически яхье хьалха латт «ГрозненрТ», «Оргтехника» объединенеий, «Автоматстром» ВНПО опытно - экспериментальн, нарачуаканки химически реагентин, Г1. Ахриева цІерат-ча, «Электроинструмента», Грозненски ремонтно - механически, кхы цхьаьнолча предприятеи колективашъ.

Керттерча хьокхамий лаьцарш программа тІехьахьо, чакхйр «Грозный молот», Грозненски Гудермесски «нефтехимзапчасть» заводи, «Терек» йІача производственни мехедало - даьлаи хьаман еча объединене коллективаша.

Даьхенна дика совгІат кинчйир республикерча мехкдаьттахоша, цар планаш гІа даьккар 1 январ тоьи мехкдаьттех 5 миллион куьнчески метр таи, йезни, доагалу маьуг, мехкдаьтталлин ме продукци, трактораш цІепаш, хьу хьаьрзоюш, фаттан хьекха шпон, мебель, кир, етта кирпичаш, вишшатерта ошъкьелсонни конструкцеи изделеци, цемент, чухьаьхьа дахаду пасата барзкъаш, швеини изделеш, кога гІирс, кхачаи дуьхьа поста продукти арахецера сетта планан толаме кхочушъяьи.

Хьаькъегама овсарле лаьхьара январь сетта план 101,4 процент кхочушъяьи. Ерриг промышленность хьаьнаца планал совгІа ерриг мел химанкъ продукци хьаьнаца хьаьгама овсарле лехьъяра чотагІа. Хьаькъегама овсарле лаьхьара план дика тІехьахьочуьяьи «Красный молот», Гудермесски «Нефтекиммаш-запчасть», Грозненски ремонтно - механическ, «Терек» нефтехимзапчасть» заводий, «Терек» йІача производственни мехедало - даьлаи еча объединене коллективаша.

Ерриг республика хьайдача даьхо толамаш дика дале а, оагІагІадаккха дозал да продукци маьхала яккхара 1986 шера январь беттa планаш Грозненски кога ГІирс беча фабрика, Октябрьски консерви завода, Грозненски ремонтно - механически предприятеи, прядильно-ткацки объединене, Ножай-Юртовски мехлеспхоз, кхыча предприятеи коллективаша доаркъа ца йьхьа. ЦІ предприятеша дІа ца дуьй йисан цхьа миллион сома маьха гаррга продукци.

Халъха эша товарни зарахецера план а кхочушъяьи. Заседа яларш тІехьа сетта план кхочушъяьинаь районни промышленни - технически заводий, кхыча предприятеи коллективаша доаркъа ца йьхьа. ЦІ предприятеша дІа ца дуьй йисан цхьа миллион сома маьха гаррга продукци.

Халъха эша товарни зарахецера план а кхочушъяьи. Заседа яларш тІехьа сетта план кхочушъяьинаь районни промышленни - технически заводий, кхыча предприятеи коллективаша доаркъа ца йьхьа. ЦІ предприятеша дІа ца дуьй йисан цхьа миллион сома маьха гаррга продукци.

Шурий, маьиха - булочни, колбасни изделеш, кхаиІо-бокомбината, прядильно-ткацки объединене, карьероуправлене, кондитерски фабрика коллективаш.

ДІаьхо ла мегаргдошаш да цхьаьнолча предприятеи объединенеи, хьокхамаш кхочушъяьи. Из хьинад «Севкавнефтегазпереработка» производственни объединене, «Пищемаш», электромеханически заводаша, «Агрегатдром» объединене, Суэнженски мелиоративни, Шелковской лесхоз, хлебокомбинате, нхоалагІчеи йиъалагІчеи маьхх ева заседа. прядильно - ткацки объединене, кхыкхаьа.

Балха ха эехьа ца йоаІайтара тІаерзаяь мероприятеи къабахар.

Яхье хьалха латташ...

Г1. Ахриева цІерат-ча назранвоски «Электроинструмент» завода цехаата юкъе дикагІа оьорІхІамера цаІ и коммунистка Костоева Османа Мареи керте латтача сборочни цеха коллектив. Социалистически яхье хьаддан-за хьалха латташ хьайоагІа из. «КПСС XXVII съезда — хьинареча кхъьхьаьга 27 декадрІ» яхача денкагІа шерра йоаррмаьлча цеха болхлоша хьаьнаца дуьхьа къьхьа хьокхаьшйир цхьаьтталлагІча пятилетка планаш. Цхьай произ-водственни хьокхамаш денгара денга тоадеш къьхьаьгаш ба уж цинйтталлагІча пятилетка хьалхарча шера а. Цун сертердар да цеха болхлоша юкъера социалистическ яхьь цар къьхьегамаш нулгалхочо хьетамца вІашІгІьабакхар, паччьахьакхен планаш тІаийна денхараши кхоачашдара хІарангара доагІаш дар до хьедехар.

Духьхашка ций къьхьегама ниКъ дІаболабйр Мареи цу заводе слесара - сборщика ученица а йолаш. Хьалхарча шерашка духха хьоанаш ма йийзар цун. СменаІа балха а хинна чуечу, хала дар дешар юма а дьа сайрийнарча школе дешна яхь. Цхьаьнгьа - халонех. Оу йьоьабабе йоацача Мареиа дикен тІехдикей дешаш чакхъььлнихкар юкъера шюла. Цох ихочамбе - а цаІеш, хаддаза ций квалификаци лакъъьеш духха къьхьий-гар цо. Иштта из болх бен йолчча хана «гучадьлар Мареи» башха-дика организатор хилар а. Из ца зуьш лисанер цеха жулгалхошца. Тіакъха Османа Мареи хьолаю слесарий-сборщикий бригадин-разлад.

Духха ха ялалехьа хаддаза яхье хьалха латташ йола цун бригада цеха эгІар-га дикагІйола коллектив

Партийни вахар: комсомолана кулгалдар

БОККХАГБАРИЙ НОВКЪОСТАЛЦА

— Парткомаца, юхъьанцарча партийни организаценица айкъи буьзаман а хоттабеш бу оха боьх. Оха, аьлар, коммунистаца шоашта та деча новкъосталцах дувцаш «Автосеногобордовани» яхача, опытно-экспериментальни завода комсомольски организацен секретаря Конаткинг Людас. — Оха, кийчъера комсомола комитета заседанеш собраний лен повестехаш уьгIнера тхона гIо деш, царна юкъе дакъа лоацаш кул парткома членаш, юхьыанцарча партийницей секретареш, партгруппаш оргаш. Тхона пайдане хьехараш деш къамальш ду цар, оаха ДIахо де лерхIача балха хьажа постам тел.

Хьанаре дакъа дьаьрча партийни активистаца комсомоле отчетно - коржамийн кампани чакхбоьхкаш. Из дош парторганен дийца а дийца, комсомольски собранеш-на дакъа лаца а уьв чакхъяха гIо де а, декханийна дир юкъе парторганизацеш.

Масала, йиьлларгIе цхьа яьча комсомольски собране дакъа лоайаш хилар парткомах член Гросс Виктор. Производственни плани кхоачашъеча комсомольцаца шоай лоарлIаме дакъа юкъе дихьа хиларах дийцар ю, белгалдаьлар ийдсемна тIелаташ, уж дIадахара пайхъеш хIийхар. ХIаьта № 6 йолча цехе собраний еш комсомольцаша хьийхавар ю цеха парторганин организаторе секретарь Шлыков Николай. Цо а дуьха пайдане хьехараш дир кагирхошта.

Парткомо терко ю шиъ кIоно коммунисташ, партеца членалла кандидаташ комсомольски организацеста секретара Конаткинг Людас. — Оха, кийчъера комсомола комитета заседанеш собраний лен повестехаш уьгIнера тхона гIо деш, царна юкъе дакъа лоацаш кул парткома членаш, юхьыанцарча партийницей секретареш, партгруппаш оргаш. Тхона пайдане хьехараш деш къамальш ду цар, оаха ДIахо де лерхIача балха хьажа постам тел.

Хьанаре дакъа дьаьрча партийни активистаца комсомоле отчетно - коржамийн кампани чакхбоьхкаш. Из дош парторганен дийца а дийца, комсомольски собранеш-на дакъа лоацаш кул парткома членаш, юхьыанцарча партийницей секретареш, партгруппаш оргаш. Тхона пайдане хьехараш деш къамальш ду цар, оаха ДIахо де лерхIача балха хьажа постам тел

Тахан 80 шу дуз Муса Джалиль вачча дийнахьа деиз

Муса Джалиль (1906—1944) — ГІорвьина татарски советски поэт, Советски Союза Турпал, Ленински преме лауреат. Октябра хьалхарчу деношкье а деиз хьажда белгалйнер М. Джалила къовсам. Лоаттабеч долчча халкъа мугІарашкара шиЙ моттиг. ЦІо дакъа хьаьдаг хІаЬтта хьажадаш лаьттача татарски советски поэзе керддарадаш лохача, шиЙ тайпара поэтически коллаш а беш.

20-ча шерашка яззьяча стихашна къьбтан сурт оттадешш хьажьехкай комсомольцийн дахха идеалаш, цІена уйлаш, бекъ лош, сошнализм хьаьлъеча дакъа лаца ГІоагІга ловш хилар («Могашвоаца комсомолец», «Орлец» яхача заводеч, «Цуйпе», «Тазра», «Студента дневника ГІара», «Тха безам», кхьяраш). Комсомольцашна могаеш яр «Къонала вллин», «Нам ларда вай, дотта1ай», «Комсомольски бригада илдин» яхараш.

30-ча шерашка М. Джалила поэзи белгалйоалар деиз гойташ, оптимизмах йиззина хиларда-яьнна ца Іеш, эмоционалъостага а, нІаьдача лирикмзера а («Зайтунера», «Хьаст», «ВьлъгІлацІкъамата» юккъе ГІолла дел вай хІана а...», «Аминага», «Из йоккха хулаш йоагІача хана», кхьяраш.

ЦІо цІяста поэмаш а, оперий дибретто а язъяь, хьинаре публицисти классична дигалйолча произведенеш хул цунах. Берашна тІехьа татарски советски литература дІадолаьдеч цаІхинчан М. Джалиль. Из — татарски операна лард елларех ГІа.

Татарски дерригача советски литература дикагІйолча традицешна къоабалъяь М. Джалила поэзи тІом хьаьле хьалхарча шерашка а тІехьа къаман довзоеч аральнчай шиЙ лоарХІамга диллача.

«МоастагІчоа духьала» яхача стихотвореней фронтовой цикло хьахьоях поэта идейин дог тешара бонкха нна, граждански декхар кхоьачаццо из кийча хиларг. Бакъда волчуп термам тІа ца оза юсарГъяьар «Иила ялар», «Віагрех уха хий», «Лерг» яхараш санна йода цун стиЙ, чІир лехара тІахьйХав цар.

Шерра могаеш дерригача дунен тІа цІи хезаш да цун «Моабитски тетрадь». Из — цийна нийсса кхы доаца, баьгЬдолчунца воагаевш доца историе документ а цунца цхьаьна этгара лаккаІа йола поэзи а. М. Джалила буьква тІехьашна лаьттача шийлача къоабалъяь М. Мостовой, В. Джанар-Алиев, А. Комаров, Р. Йидарбиев.

Хьалхарча туре Н. Мезьхумлица ошвир А. Комаров, Р. Йидарбиева — Д. Махаев, А. Ханта — И. Галагаев, Віалла дага а доацаш, къаьнаца ца чакхдуьш лоаттача. Лаьттача Аслам бека ошвир Г. Мовшович.

Яхьаш дІахо хургьа.

ЛОА А НОВКЪА ДАЦ

Чанкъьянний футболах йолча Нохч - ГІалгІайчен Іан чемпионата аргІанара тур. Лаьво къайлаьхьача майданна чакхдуьш лоаттараш. Хіанзарчоа цІъа «Монтажник» мара яц да эшаш ловаш. Из шиЙ подгрупне хьалхарча моттиге я. Чанкъьянача туре «Урожай» яха команда эша а ца, шиЙ очкош йіснера дІакхоачайнр до.

ШоллагІча подгрупне хьалха я «Локомотив». Счет 3:0 йолаш цо эшайр «Машиностроитель». Дика лаьзар «ГІишпенох» яха команда котьаьнна «Вайнах». «Буровика» цхьа бургьа дукхагІа чутехар ГІудермесарча «Спартака» наІапаЙка. «Ремонтник» счет 3:0 йолаш эшайр Нохч - ГІалгІай транспортни объединене команда.

КЕРДА ЯХЬАШ — ВОРОНЕЖЕ

«Трудовые резервы» яхча общества спорта цІагІа шин дийнахьа аьвттар Нохч-ГІалгІай республика ЭЧа Спартаковада чотагІара шиЙ лоаттараш йолча РСФСР чемпионате дакъа лоацаш Грозненски «Прибоядара» шн ловзар дІадихьар. Хьалхарча матче геттара дина лаЙзар вай спортсменаш. Счет 3:0 (17:7, 15:8, 15:8), йолаш котбаьлар уж.

ШоллагІча матче дикагІа ловзабабьлар тагаиргоцаш. ЦІъабаьгІа, хьалхарча сете котбаьлар беле а, волейнска кхьянех иЙшар уж. «Автомобилист» счет 3:1 йолаш толам баьккхар.

Таханен кхоанен Белгородерча «Политехникаца» ариГІанара шн ловзар чакхдоаккхарда вай волейболистаца,

ЧЕМПИОНАТ ЙОЛАЕННАЙ

ДІайолаенний Нохч - ГІалгІайчен шахматех йолча чемпионе Республика чемпионе на цІи яккхара къовсавеннав 14 шахматист. Царна юкъе ба СССР спорта мастераш Геннадий Мовшовнн Александр Хантн, спорта мастера кандидаташ Н. Мельхумнщ, В. Мостовой, В. Джанар-Алиев, А. Комаров, Р. Йидарбиев.

Хьалхарча туре Н. Мезьхумлица ошвир А. Комаров, Р. Йидарбиева — Д. Махаев, А. Ханта — И. Галагаев, Віалла дага а доацаш, къаьнаца ца чакхдуьш лоаттараш. Хіанзарчоа цІъа «Монтажник» мара яц да эшаш ловаш. Из шиЙ подгрупне хьалхарча моттиге я. Чанкъьянача туре «Урожай» яха команда эша а ца, шиЙ очкош йіснера дІакхоачайнр до.

ШоллагІча подгрупне хьалха я «Локомотив». Счет 3:0 йолаш цо эшайр «Машиностроитель». Дика лаьзар «ГІишпенох» яха команда котьаьнна «Вайнах». «Буровика» цхьа бургьа дукхагІа чутехар ГІудермесарча «Спартака» наІапаЙка. «Ремонтник» счет 3:0 йолаш эшайр Нохч - ГІалгІай транспортни объединене команда.

КЕРДА ЯХЬАШ — ВОРОНЕЖЕ

«Трудовые резервы» яхча общества спорта цІагІа шин дийнахьа аьвттар Нохч-ГІалгІай республика ЭЧа Спартаковада чотагІара шиЙ лоаттараш йолча РСФСР чемпионате дакъа лоацаш хилар